

**Міжнародний гуманітарний університет
Факультет стоматології та фармації
Кафедра загальної та клінічної фармакології**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Логіка

Галузь знань	<u>22 «Охорона здоров'я»</u>
Спеціальність	<u>226 «Фармація, промислова фармація»</u>
Назва освітньої програми	<u>Фармація</u>
Рівень вищої освіти	<u>другий (магістерський) рівень</u>

Розробники і викладачі	Контактний тел.	E-mail
к.ф.н. Селіверстова Ганна Сергійовна	0939090143	totalstuj@gmail.com

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Логіка – це філософська наука, яка вивчає універсальні форми і закони побудови правильних міркувань. Являючись однією із найдавніших галузей наукового знання, вона вивчає структуру розумової діяльності людей на підставі аналізу мовних виразів, встановлює необхідні взаємозв'язки між думками, досліджує способи отримання нового знання, визначає умови істинності міркувань та критерії їх правильності.

Пререквізити і постреквізити курсу:

Необхідною навчальною базою перед початком вивчення освітнього компонента є володіння знаннями з математики в обсязі середньої освіти.

Метою навчальної дисципліни є формування студентами основ правильного та критично орієнтованого мислення та здатності його застосовувати як у професійній сфері, так і в повсякденному житті.

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни « Логіка » формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в професійній фармацевтичній діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 1. Здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо.

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, вчитися і бути сучасно навченим.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК 2. Здатність здійснювати консультування щодо безрецептурних лікарських засобів й інших товарів аптечного асортименту; фармацевтичну опіку під час вибору та реалізації безрецептурного лікарського засобу шляхом оцінки співвідношення ризик/користь, сумісності, показань та протипоказань керуючись даними про стан здоров'я конкретного хворого із врахуванням біофармацевтичних, фармакокінетичних, фармакодинамічних та фізико-хімічних особливостей лікарського засобу та інших товарів аптечного асортименту.

СК 9. Здатність застосовувати підходи менеджменту у професійній діяльності аптечних, оптово-посередницьких, виробничих підприємств та інших фармацевтичних організацій, демонструвати навички лідерства.

СК 12. Здатність продемонструвати та застосовувати у практичній діяльності комунікативні навички спілкування, фундаментальні принципи фармацевтичної етики та деонтології, що засновані на моральних зобов'язаннях та цінностях, етичних нормах професійної поведінки та відповідальності відповідно до Етичного кодексу фармацевтичних працівників України і керівництв ВООЗ.

Навчальна дисципліна Логіка забезпечує досягнення **програмних результатів навчання (РН)**, передбачених освітньою програмою:

ПРН 1. Проводити професійну діяльність у соціальній взаємодії оснований на гуманістичних і етичних засадах; ідентифікувати майбутню професійну діяльність як соціально значущу для здоров'я людини.

ПРН 5. Позиціонувати свою професійну діяльність та особистісні якості на фармацевтичному ринку праці; формулювати цілі власної діяльності з урахування суспільних і виробничих інтересів.

ПРН 7. Виконувати професійну діяльність з використанням креативних методів та підходів.

ПРН 10. Дотримуватися норм спілкування у професійній взаємодії з колегами, керівництвом, споживачами, ефективно працювати у команді

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Знання:

1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
2. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Уміння:

3. Розуміти і реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
4. Визначати останні зміни та доповнення, внесені в чинне законодавство.
5. Проводити дослідження різних процесів фармацевтичної діяльності, складність яких відповідає певному рівню виконуваних функцій.
6. Застосувати знання: на рівні відтворення – правильно оцінювати сутність та зміст конкретних правових явищ (ситуацій), орієнтуватися в чинному законодавстві; на творчому рівні – використовувати свої внутрішні якості у підвищенні ефективності професійної діяльності, досліджувати правові явища, формувати наукові пошуки.

Навички:

7. Практикувати невідкладні дії та організаційні заходи, спрямовані на врятування та збереження життя людини у невідкладному стані та мінімізацію наслідків впливу такого стану на її здоров'я.
8. Здійснювати необхідні види робіт, пов'язаних з промисловим/аптечним виробництвом (виготовленням) лікарських засобів.

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття (денне відділення / заочне відділення)			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Семінарські заняття	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
4	120	14/12	14/12	92/96	1	2	вибіркова

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Денна/заочна форма			
	усього	у тому числі		
лекц.		семін	сам. роб.	
Тема 1. Предмет та значення логіки	14/12	2	2/2	10/10
Тема 2. Історичний розвиток логіки	14/12	2	2/2	10/10
Тема 3. Поняття як форма мислення	14/14	2/2	2/2	10/10
Тема 4. Судження як форма мислення	14/14	2/2	2/2	10/10
Тема 5. Основні закони логіки.	14/14	2/2	2/2	10/10
Тема 6. Умовивід	12/13	1/2	1	10/10
Тема 7. Основи теорії аргументації	12/12	1/2	1	10/10

Тема 8. Логіка побудови та перевірки гіпотези	12/12	1/2	1	10/10
Тема 9. Основи критичного мислення	14/16	1	1/2	12/14
Усього годин	120	14/12	14/12	92/96
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ – ЕКЗАМЕН/ЗАЛІК				

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Студенти отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням університетської платформи он-лайн навчання на базі Moodle. Окрім того, практичні навички у пошуку та аналізу інформації за курсом, з оформлення індивідуальних завдань, тощо, студенти отримують, користуючись університетськими комп'ютерними класами та бібліотекою.

6. ПИТАННЯ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		Денна/заочна форма
1	Тема 1. Предмет та значення логіки 1. Походження терміну «логіка», його багатозначність. Мислення як предмет вивчення логіки. 2. Визначення логіки як науки. 3. Форми чуттєвого пізнання: відчуття, сприйняття, уявлення.	2/2
2	Тема 2. Історичний розвиток логіки 1. Індуктивний метод Ф.Бекона та дедуктивний метод Р.Декарта. 2. Значення вчення Г.Ляйбніца для розвитку сучасної формальної логіки. 3. Класична і неklasична сучасна логіка.	2/2
3	Тема 3. Поняття як форма мислення 1. Соціальна перцепція та її структура 2. Механізм взаєморозуміння в процесі спілкування 3. Поведінка як джерело інформації	2/2
4	Тема 4. Судження як форма мислення 1. Логічні операції над поняттями.. 2. Обмеження і узагальнення понять 3. Дефініція (визначення) поняття.	2/2

5	Тема 5. Основні закони логіки. 1. Загальна характеристика законів логіки. 2. Природні закони, нормативні закони, закони логіки. 3. Формально-логічний закон як тотожно-істинна формула.	2/2
6	Тема 6. Умовивід 1. Визначення умовиводу.. 2. Значення умовиводу 3. Структура	1
7	Тема 7. Основи теорії аргументації 1. Основні різновиди доведення: пряме і непряме доведення. 2. Пряме доведення в логіці висловлювань. 3. Непряме аналогічне та непряме розділове доведення.	1
8	Тема 8. Логіка побудови та перевірки гіпотези 1. Визначення гіпотези. 2. Види гіпотез. 3. Гіпотеза як система припущень.	1
9	Тема 9. Основи критичного мислення 1. Критичне мислення: його особливості та актуальність. 2. Критичне мислення в умовах інформаційного суспільства. 3. Правила перевірки інформації на коректність, релевантність та достовірність.	1/2
Всього		14/12

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

До самостійної роботи студентів щодо вивчення дисципліни «Логіка» включаються:

1. Знайомство з науковою та навчальною літературою відповідно зазначених у програмі тем.
2. Опрацювання лекційного матеріалу.
3. Підготовка до практичних занять.
4. Консультації з викладачем протягом семестру.
5. Самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни.
6. Підготовка та виконання індивідуальних завдань у вигляді есе, рефератів тощо.
7. Підготовка до підсумкового контролю.

Тематика та питання до самостійної підготовки та індивідуальних завдань

№	Кількість
---	-----------

з/п	Назва теми	годин
		Денна/заочна форма
1	Тема 1. Предмет та значення логіки Реферат 1. Походження терміну «логіка», його багатозначність. Мислення як предмет вивчення логіки. 2. Визначення логіки як науки. 3. Форми чуттєвого пізнання: відчуття, сприйняття, уявлення.	10/10
2	Тема 2. Історичний розвиток логіки Реферат 1. Індуктивний метод Ф.Бекона та дедуктивний метод Р.Декарта. 2. Значення вчення Г.Ляйбніца для розвитку сучасної формальної логіки. 3. Класична і неklasична сучасна логіка.	10/10
3	Тема 3. Поняття як форма мислення Реферат 1. Соціальна перцепція та її структура 2. Механізм взаєморозуміння в процесі спілкування 3. Поведінка як джерело інформації	10/10
4	Тема 4. Судження як форма мислення Реферат 1. Логічні операції над поняттями.. 2. Обмеження і узагальнення понять 3. Дефініція (визначення) поняття.	10/10
5	Тема 5. Основні закони логіки. Реферат 1. Загальна характеристика законів логіки. 2. Природні закони, нормативні закони, закони логіки. 3. Формально-логічний закон як тотожно-істинна формула.	10/10
6	Тема 6. Умовивід Реферат 1. Визначення умовиводу.. 2. Значення умовиводу 3. Структура	10/10
7	Тема 7. Основи теорії аргументації	10/10

	Реферат 1. Основні різновиди доведення: пряме і непряме доведення. 2. Пряме доведення в логіці висловлювань. 3. Непряме аналогічне та непряме розділове доведення.	
8	Тема 8. Логіка побудови та перевірки гіпотези Реферат 1. Визначення гіпотези. 2. Види гіпотез. 3. Гіпотеза як система припущень.	10/10
9	Тема 9. Основи критичного мислення Реферат 1. Критичне мислення: його особливості та актуальність. 2. Критичне мислення в умовах інформаційного суспільства. 3. Правила перевірки інформації на коректність, релевантність та достовірність.	12/14
Всього		92/96

8. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Робоча програма навчальної дисципліни передбачає наступні види та методи контролю:

Види контролю	Складові оцінювання
поточний контроль , який здійснюється у ході: проведення практичних занять, виконання індивідуального завдання; проведення консультацій та відпрацювань.	50%
підсумковий контроль , який здійснюється у ході проведення іспиту (заліку).	50%

Методи діагностики знань (контролю)	фронтальне опитування; наукова доповідь, реферати, усне повідомлення, індивідуальне опитування; робота у групах; ділова гра, розв'язання ситуаційних завдань, кейсів, практичних завдань, іспит (залік)
--	---

Питання до іспиту

1. Основні дефініції поняття «логіка».
2. Поняття «культура мислення».
3. Характеристика визначень: «мислення», «свідомість», «абстрактне мислення».
4. Основні форми чуттєвого пізнання.
5. Характерні риси абстрактного мислення.
6. Істинність думки і формальна правильність міркувань.
7. Мова як знакова система. Види знаків.
8. Рівні семіотичного аналізу мови.

9. Формалізована мова логіки.
10. Порівняльна характеристика природної і формалізованої мови.
11. Ім'я, смисл, значення.
12. Значення теорії імен для логіки.
13. Характеристика принципів іменування.
14. Історичні етапи розвитку логіки.
15. Взаємозв'язок риторики і логіки в буддизмі.
16. Особливості побудови умовиводу в індійській логіці (на прикладі філософської школи ньая).
17. Попередники логіки Арістотеля у Стародавній Греції.
18. Арістотель – засновник логіки як науки.
19. Особливості середньовічної (схоластичної) логіки.
20. Розвиток логіки у Новий час.
21. Прогрес логічних знань у XIX–XX століттях.
22. Розвиток логіки в Україні.
23. Співвідношення традиційної логіки та сучасної.
24. Співвідношення понять «традиційна логіка», «сучасна логіка», «математична логіка».
25. Характеристика поняття як форми мислення.
26. Структура понять: обсяг і зміст поняття.
27. Закон зворотного відношення між обсягом і змістом понять.
28. Характеристика абстрактних і конкретних понять.
29. Характеристика загальних, одиничних і порожніх понять.
30. Характеристика відносних і безвідносних понять.
31. Характеристика позитивних і негативних (заперечних) понять.
32. Характеристика збірних і незбірних понять.
33. Характеристика порівняних і непорівняних понять.
34. Характеристика сумісних і несумісних понять.
35. Характеристика основних видів відношень сумісності між поняттями.
36. Характеристика основних видів відношень несумісності між поняттями.
37. Обмеження і узагальнення понять.
38. Операція визначення понять.
39. Процедури, подібні до визначення поняття.
40. Операція поділу понять (структура та види).
41. Правила поділу понять та можливі помилки при їх порушенні.
42. Природна та штучна класифікація.
43. Загальна характеристика судження як форми мислення.
44. Співвідношення понять: «судження», «речення», «висловлювання».
45. Структура і основні види простих суджень.
46. Типологія атрибутивних суджень за кількістю і якістю.
47. Специфіка реляційних суджень.
48. Поділ суджень на категоричні та некатегоричні.
49. Поняття «модальність».

50. Відношення між простими атрибутивними судженнями (за логічним квадратом).
51. Складні судження та їх види.
52. Характеристика логічних відношень між складними судженнями.
53. Логічна характеристика кон'юнкції.
54. Логічна характеристика простої диз'юнкції.
55. Логічна характеристика строгої диз'юнкції.
56. Логічна характеристика матеріальної імплікації.
57. Логічна характеристика еквіваленції.
58. Логічна характеристика заперечення.
59. Табличне визначення логічних сполучників.
60. Квантор загальності.
61. Квантор існування.
62. Характеристика логічного закону.
63. Закон тотожності.
64. Закон суперечності.
65. Закон виключеного третього.
66. Закон достатньої підстави.
67. Загальна характеристика умовиводу як форми мислення.
68. Основні види умовиводів.
69. Безпосередні і опосередковані умовиводи.
70. Логічна характеристика дедукції.
71. Фігури категоричного силогізму.
72. Правила категоричного силогізму.
73. Характеристика понять «полісилогізм», «епіхейрема», «соріт».
74. Логічне поняття індукції.
75. Роль індукції у пізнанні.
76. Повна індукція та її структура.
77. Особливість ймовірних (правдоподібних) умовиводів.
78. Неповна індукція та її структура.
79. Гіпотеза з логічної точки зору.
80. Логічна характеристика аналогії (традуктивного умовиводу).
81. Аналогія властивостей і аналогія відношень.
82. Умови правомірності міркувань за аналогією.
83. Поняття «аргументація».
84. Характеристика структури доведення.
85. Наведіть приклад прямого доведення.
86. Побудуйте непряме доведення.
87. Поняття про критику та її види.
88. Характеристика спростування як логічної процедури.
89. Способи спростування тези.
90. Спростування аргументів і демонстрації.

**9. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ
З ПІДСУМКОВИМ КОНТРОЛЕМ У ФОРМІ ЕКЗАМЕНУ/ ЗАЛІКУ**

Денна форма навчання			
<i>Поточний контроль</i>			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на семінарських (практичних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних занять	25
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виносяться на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)			
1.3. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе)	10
1.4. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять або ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль екзамен / залік			50
Всього балів			100

Заочна форма навчання			
<i>Поточний контроль</i>			
Види самостійної роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання

¹ Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

Систематичність і активність роботи під час аудиторних занять			
1.1. Підготовка до аудиторних занять	Відповідно до розкладу	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час аудиторних занять	15
За виконання контрольних робіт (завдань)			
1.2. Підготовка контрольних робіт	---	Перевірка контрольних робіт (завдань)	15
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.3. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виносяться на самостійне вивчення	---	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ² , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)			
2.1. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе) під час ІКР	5
2.3. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	---	Обговорення результатів проведеної роботи під час ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль екзамен / залік			50
Всього балів підсумкової оцінки			100

10. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ (для іспиту / заліку)

Рівень знань оцінюється:

- «відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів. Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів. Студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

² Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

- «добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів. Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;

- «задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);

- «задовільно» / «зараховано» E - від 60 до 63 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.

- «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» Fx – від 35 до 59 балів. Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

- «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 0 до 34 балів. Студент не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	Відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	Добре	
74-81(6-7)	C		
64-73 (5)	D	Задовільно	не зараховано
60-63 (4)	E		
35-59 (3)	Fx	незадовільно	
1-34 (2)	F		

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Бандурка О. М., Тягло О. В. Курс логіки. Підручник. – К.: Література ЛТД, 2002. –160 с.
2. Гладунський В. Н. Логіка // Навчальний посібник. – Львів: Афіша, 2002 – 359с.
3. Жеребкін В. Є. Логіка: підручник. – К.: Знання, 2011 – 264 с.
4. Жоль К. К. Вступ до сучасної логіки. – К.: Либідь, 2002. – 152 с..
5. Карамішева Н. В. Логіка (теоретична і прикладна): навч. посібник – К.: Знання, 2011 – 455 с..
6. Конверський А. Є. Логіка (традиційна та сучасна): Підручник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Центр учбової літератури, 2008.
7. Мозгова Н. Г. Логіка: Навч. посіб. для дистанційного навчання (Ч.ч I-II) / Мозгова Н. Г., Мозговий А. М. – 2-ге вид., розшир. Та допов. – К.: Ун-т «Україна», 2005. –252 с.